

नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर
पदभरतीबाबत सुधारित आदेश

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय,
नवी मुंबई महानगरपालिका इमारत,
७ मजला, बेलापूर भवन, सी.बी.डी.बेलापूर मुंबई ४००६१४
क्र.नपप्रस/स्थायी नि./०१/२०२३/न.प.आ.पद भ./कक्ष-१२/४८६८
दिनांक :- ०५/०९/२०२३

वाचा :

- १) शासन निर्णय वित्त विभाग क्र. असंक १००१/प्र.क्र.२९/२००१/वित्तीय सुधारणा, दिनांक १०.९.२००१
- २) या कार्यालयाचे पत्र क्र. नप्रसई २००१/ प्र.क्र.१८१/२००१/७, दिनांक २८.३.२००२.
- ३) शासन नगर विकास विभाग परिपत्रक क्र. जीईएन १०८९/ ७४४/ सीआर-२३५/८९/नवि-१४, दिनांक १४.८.१९९०
- ४) स्थायी निदेश क्र. २३ क्र. नप्रस २००३/ प्र.क्र. २५०/०४/०४, दि. १९.१०.२००४
- ५) स्थायी निदेश क्र. २३ (पुरक-१) क्र. नपप्रस/अनुकंपा/२००३/प्र.क्र.२५०/२६, दि. ७.१०.२००५
- ६) स्थायी निदेश क्र. २३ (पुरक-२) क्र. नपप्रस/अनुकंपा/२००३/प्र.क्र. २५०/३६, दि. २४ नोव्हेंबर, २००५
- ७) या कार्यालयाचे परिपत्रक क्र. नप्रप २०१० प्रलंबित पदनि/प्र.क.२००६/४/२०१०/ का-६ दिनांक ५ जुलै २०१०

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरे अधिनियम १९६५ चे कलम ७६ (१) नुसार नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर पदनिर्मितीचे अधिकार तसेच कलम ७६ (२) नुसार नगरपरिषद आस्थापनेवर पदांची अर्हता, वेतन भत्ते व सेवेच्या शर्ती तसेच त्यांच्या सेवाप्रवेशाच्या पध्दती विहीत करण्याचे अधिकार आयुक्त तथा संचालक, नगरपरिषद प्रशासन यांना आहेत.

०२. नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर पद भरतीबाबत या संचालनालयाचे स्थायी आदेश क्र.२३ दिनांक १९.१०.२००४ अन्वये निर्गमित करण्यात आला होता.तदनंतर शासनाकडून वेळोवेळी पदभरती बाबत नवीन शासन निर्णय, आदेश आणि परिपत्रके निर्गमित झाली आहेत. त्यामुळे स्थायी निदेश क्र.२३ अ मध्ये सुधारणा करण्याची आवश्यकता निर्माण झाली आहे. स्थायी निदेश क्र.२३-अ व त्या अनुषंगाने या स्थायी निदेशान्वे रद्द करण्यात येत आहे.

सुधारित आदेश:-

आकृतीबंधास मान्यता घेणे

वित्त विभागाच्या क्र.असंक १००१/प्र.क्र.२९/०१/वित्तीय सुधारणा दिनांक १०.९.२००१ च्या शासन निर्णयानुसार पदांचा आढावा उच्च स्तरीय समितीस सादर करण्याबाबत सुचना देण्यात आल्या होत्या. शासन नगर विकास विभाग निर्णय क्र.मागास २२२००२/५१०/ प्र.क्र.५३/२००२/नवि-६ दिनांक १७ ऑगस्ट २००२ मध्ये नगरपरिषदेच्या पदांचा आढावा उच्च स्तरीय समितीस सादर करण्यापासून सूट देण्यात आली आहे. मात्र महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम १९६५ चे कलम ७६ (१) व (२)

आकृतीबंधास मान्यता घेणे असे निर्देश प्राप्त आहेत त्यामुळे संचालनालयाकडून (राज्य शासनाच्या पूर्व परवानगीने) मंजूर पदांच्या आकृतीबंधास मान्यता प्राप्त करून घेणे आवश्यक आहे.

नगरपरिषद आस्थापनेवरील खालील रिक्त पदे भरता येतील

१) ज्या नगरपरिषदेने पदांच्या आकृतीबंधास संचालनालयाची मान्यता घेतलेली आहे, आकृतीबंधाच्या सुधारीत आदेशामध्ये नमूद केलेली नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवरील स्थायी पदे शासनाचे वेळोवेळीचे आदेश विचारात घेवून नगरपरिषद भरू शकेल यासाठी संचालनालयाची व जिल्हाधिकाऱ्यांच्या मान्यतेची आवश्यकता असणार नाही.

अस्थायी पदे

२) नगरपरिषदेमधील आणि नगरपंचायतीच्या मंजूर आकृतीबंधातील अस्थायी पद, त्या पदावरील कर्मचारी सेवानिवृत्त झाल्यास किंवा अन्य कारणाने अस्थायी पद रिक्त झाल्यास अस्थायी पद निष्काषित होईल. याशिवाय स्थायी पद रिक्त झाल्यास अस्थायी पदावरील कर्मचार्यास जेष्ठतेनुसार स्थायी पदावर वर्ग करण्यात यावे व त्यानंतर अस्थायी पद निष्काषित होईल.

राज्यस्तरीय संवर्ग

३) नगरपरिषदेमध्ये ज्या पदांचा राज्यस्तरीय संवर्ग शासनाकडून निर्माण झाला आहे. अशा संवर्गातील पदे कर्मचारी आराखडयामध्ये मंजूर असतील तर शासनाने विहित केलेल्या सेवानियमानुसार शासन स्तरावर भरण्यात येतील व अशी पदे नगरपरिषदेला भरता येणार नाहीत. (संदर्भ: शासन नगर विकास अधिसूचना क्र. एमसीओ १२०३/१२४६/ सीआर-१६५०/०९/ युडी-१४, दि. २.८.२००६)

आस्थापना खर्चाची मर्यादा

४) नगरपरिषद आणि नगरपंचायत आस्थापनेची खर्चाची टक्केवारी या संचालनालयाच्या स्थायी निदेश क्र. ०२/२०२३ नुसार परिगणीत करण्यात यावी.

५) नगरपरिषद आणि नगरपंचायत आस्थापना खर्चाची कमाल टक्केवारी शासनाने विहित केलेल्या मर्यादेत असलेल्या प्रत्येक नगरपरिषदेने कमाल मर्यादेपर्यंत वर्षानुवर्षे खर्च करावा असे अपेक्षित नाही. जरी नगरपरिषदेच्या आस्थापना खर्चाची टक्केवारी शासनाने विहित केलेल्या मर्यादेच्या आत असला तरी शासन निर्णय वित्त विभाग दि. १०.९.२००१ मधील परिच्छेद १.३-अ मध्ये शासनाने सूचित केल्याप्रमाणे आस्थापनेवरील खर्चात मागील वर्षाच्या तुलनेत कमीत कमी दीड टक्के बचत करणे अभिप्रेत आहे. म्हणून आस्थापना इष्टतम मर्यादा (Optimum Limits) खालीलप्रमाणे अभिप्रेत आहे. ज्यावेळी नगरपरिषदेच्या आस्थापना खर्चाची टक्केवारी वरिल इष्टतम मर्यादेपर्यंत (Optimum Limits) येईल तोपर्यंत अशी बचत करण्यात यावी.

अ.क्र.	नगरपरिषदेचा वर्ग	आस्थापना खर्चाची विहित कमाल मर्यादा	आस्थापना खर्चाची इष्टतम मर्यादा (Optimum Limits)
१	अ	५०%	३०%
२	ब	५५%	३५%
३	क	६०%	४०%

०६) नगरपंचायतीसाठी आस्थापना खर्चाची विहित कमाल मर्यादा व इष्टतम मर्यादा खालीलप्रमाणे असेल

अ.क्र.	स्थानिक	स्वराज्य	आस्थापना खर्चाची विहित	आस्थापना खर्चाची इष्टतम
--------	---------	----------	------------------------	-------------------------

	संस्थेचा प्रकार	कमाल मर्यादा	मर्यादा (Optimum Limits)
१	नगरपंचायत	६०%	४०%

रोजंदारी कर्मचाऱ्यासाठी पद रिक्त ठेवणे

७) नगरपरिषद आस्थापनेवर दि. १०.३.९३ पूर्वीचे रोजंदारी कर्मचारी अद्याप सक्षम प्राधिकाऱ्याच्या मान्यतेने कायम केले नसतील तर त्यांच्यासाठी नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर पद रिक्त असणे आवश्यक आहे. त्याचप्रमाणे त्यांना दि. १०.३.१९९३ ते २७.३.२००० या कालावधीतील रोजंदारी कर्मचाऱ्यांना नियमित करण्याचा धोरणात्मक निर्णय शासन निर्णय क्र.एमसीओ-२०१८/प्र.क्र.१२२/नवि-१४ दिनांक ०५ फेब्रुवारी २०१९ प्रमाणे झाला आहे. त्याप्रमाणे कार्यवाही करावी.

८) दि. २८.३.२००० नंतर नगरपरिषदेने रोजंदारी कर्मचारी लावले असतील तर त्यांना विहीत पद्धतीने कमी करण्याबाबत या संचालनालयाचे क्र. नप्रसंई १००३/ प्र.क्र. ३६८/ ०३/५ दि. ३.१.२००४ अन्वये सूचना निर्गमित केल्या आहेत. ज्याच्या बाबतीत न्यायालयीन कार्यवाही प्रलंबित असेल तर त्यांच्यासाठी नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर पद रिक्त असणे आवश्यक आहे.

पदभरतीकरीता प्राधान्यक्रम

९) नगरपरिषद आस्थापनेवरील होणारी पदे खालील नमूद केलेल्या प्राधान्यक्रमानुसार विहीत कार्यपद्धतीचा अवलंब करून भरता येईल.

अ) अंतर्गत भरती

१) नगरपरिषद च्या कायम आस्थापनेवरील कायम कर्मचारी अतिरिक्त ठरले असतील (जकात/ दुकान अधिनियम / दवाखाना इ.) अशा कर्मचाऱ्यांना व अस्थायी पदावर नियमित केलेले रोजंदारी कर्मचाऱ्यांना स्थायी पदावर वर्ग करणे.

२) पदोन्नतीने

ब) नवीन भरती

१) लाड कमिटीच्या शिफारशीनुसार

२) अनुकंपा तत्वाखालील नियुक्ती

३) शासनाच्या अतिरिक्त कक्षातून.

४) सरळसेवेने.

५) बिंदू नामावली नुसार पदोन्नतीसाठी उपलब्ध असलेली पदे अ,ब (१), ब (२) व ब (४) साठी वापरता येणार नाहीत

नगरपरिषदेच्या कायम आस्थापनेवरील अतिरिक्त ठरलेले कर्मचारी

१०) शासनाद्वारे वेळोवेळी काढलेल्या आदेशामुळे खालील कर्मचारी वर्गाची नगरपरिषदेमध्ये आता आवश्यकता नाही.

अ) शासनाने १.४.१९९९ पासून राज्यातील नगरपरिषदांमधील जकात बंद केल्यामुळे जकात विभागातील अतिरिक्त ठरलेले कर्मचारी नगरपरिषदेच्या रिक्त पदावर सामावून घ्यावयाचे आहेत.

ब) शासन अधिसूचना क्र. बीएसई १०९७/ ५३४५६/(६५१९)/काम-९, दि. १५.७.२००२ अन्वये मुंबई दुकाने व आस्थापना अधिनियम १९४८ च्या अंमलबजावणीचे कामकाज शासनाकडे घेण्याचा निर्णय घेतला आहे. तथापि या कामासाठी असलेला नगरपरिषदेचा कर्मचारी वर्ग घेतलेला नाही. त्यामुळे या पदावरील कर्मचारी अतिरिक्त ठरले आहेत. या विभागातील अतिरिक्त ठरलेले कर्मचारी नगरपरिषदेच्या रिक्त पदावर सामावून घ्यावयाचे आहेत.

- क) नगरपरिषदेचे दवाखाने रूग्णालये शासनाने ताब्यात घेणेबाबत सार्वजनिक आरोग्य विभाग निर्णय क्र. डीएसपी १०८५/ १५२७/ आरोग्य-३, दि. १९.३.१९८६ अन्वये धोरणात्मक निर्णय घेतला आहे. या विभागातील नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवरील मंजूर पदे रिक्त झाल्यानंतर भरता येत नाही. तसेच काही ठिकाणी नगरपरिषदेने दवाखाने शासनास हस्तांतरीत केलेले असले तरी नगरपरिषदेचे कर्मचारी शासनाने हस्तांतरीत करून घेतलेले नाहीत, असे नगरपरिषदेचे दवाखाना विभागातील कर्मचारी अतिरिक्त ठरले असून त्यांना नगरपरिषदेच्या इतर विभागात रिक्त पदांवर सामावून घेणे आवश्यक आहे.
- ड) शासन नगर विकास विभाग पत्र क्र. जीईएन १०९३/७९४/प्र.क्र.६६/ नवि-१४, दि. १७.४.१९९३ अन्वये बालवाडी विभागातील बालवाडी शिक्षिका व बालवाडी सेविका इ. तत्सम पदे निर्माण करण्यावर बंदी घातली आहे. यापूर्वी बालवाडी विभागात निर्माण करण्यात आलेली पदे यापुढे भरता येणार नाहीत.
- इ) नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर दि.-१०.३.९३ पूर्वीच्या रोजंदारी कार्यरत असलेल्या कर्मचाऱ्यांना शासनाने कायम करण्याच्या घेतलेल्या निर्णयानुसार नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर तात्पुरती अस्थायी पदे निर्माण करून नियमित करण्यात आलेली आहेत. या नियमित केलेल्या रोजंदारी कर्मचाऱ्यांकडे विहीत शैक्षणिक पात्रता असेल तर सेवाज्येष्ठतेनुसार या संचालनालयाचे स्थायी निदेश क्र. ०८ मध्ये नमूद केलेल्या कार्यपद्धतीचा अवलंब करून नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवरील स्थायी पदांवर वर्ग करण्यात यावे.
- फ) नगरपरिषदेच्या सुधारीत आकृतीबंधाच्या आदेशामध्ये मंजूर केलेल्या अस्थायी पदावरील कर्मचाऱ्यांना स्थायी पदावर वर्ग करणे आवश्यक आहे.

११) वरील जकात, दवाखाना, दुकान आस्थापना, अतिरिक्त ठरलेल्या व अस्थाई पदावर नियमित केलेले रोजंदारी कर्मचारी इत्यादी वर्ग ३ मधील कर्मचाऱ्यांना अन्य विभागात वर्ग ३ मधील समतुल्य पदाच्या शैक्षणिक अर्हतेची पूर्तता सदरचे कर्मचारी करत असतील तर आशा तांत्रिक व अतांत्रिक पदावर प्राधान्याने सामावून घेण्यात यावे.

१२) वरील जकात, दवाखाना, दुकान आस्थापना अतिरिक्त ठरलेल्या व अस्थाई पदावर नियमित केलेले रोजंदारी कर्मचारी इत्यादी वर्ग ४ मधील शिपाई, वॉचमन पदावरील कर्मचाऱ्यांना अन्य विभागात वर्ग-४ मधील शिपाई/व्हॉलमन इ. तत्सम पदावर प्राधान्याने सामावून घ्यावे. तथापी सफाई कामगार या पदावर सामावून घेण्यात येऊ नये.

१३) नगरपरिषदेच्या कायम आस्थापनेवर अतिरिक्त ठरलेल्या कर्मचाऱ्यांची पदे ही व्यपगत होतील. त्या पदांवर नगरपरिषदेला भरती करता येणार नाही.

पदोन्नतीने पदभरण्याची कार्यवाही

१४) अतिरिक्त कर्मचाऱ्यांना सामावून घेतल्यानंतर रिक्त पदे पदोन्नतीने भरण्यात यावीत.

१५) पदोन्नतीने पद भरतेवेळी सामान्य प्रशासन विभाग, नगरविकास विभाग, व वित्त विभागाने वेळोवेळी दिलेल्या निर्देशांचे पालन करावे.

१६) चतुर्थश्रेणीतील अस्वच्छता काम करणाऱ्या कामगारांनी वर्ग-३ किंवा इतर तांत्रिक कामास योग्य अशी शैक्षणिक अर्हता प्राप्त केल्यास शासनाच्या नियमाप्रमाणे त्यांना प्राधान्याने पदोन्नती देण्यात यावी. अशी पदोन्नती देताना संबंधित पदाच्या सेवा प्रवेश नियमातील पदोन्नती साखळीचे पालन करावे. (संदर्भ: शासन नगर विकास विभाग परिपत्रक क्र. जीईएन १०८९/१३७९/सीआर १९३/नवि-१४, दि. ९ ऑक्टोबर १९८९)

१७) नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर सरळसेवेने अथवा पदोन्नतीने पद भरती करतांना नगरपरिषदेने पदाच्या विहीत केलेल्या शैक्षणिक अर्हतेचे काटेकोरपणे पालन करावे. विहीत शैक्षणिक अर्हता व अनुभव धारण करीत

नसलेल्या अपात्र उमेदवाराची पदोन्नतीने नियुक्ती करून शैक्षणिक अर्हता शिथील करण्याबाबतचे प्रस्ताव या संचालनालयाकडून विचारात घेतले जाणार नाहीत. त्यामुळे असे प्रस्ताव या कार्यालयास पाठविण्यात येऊ नयेत. अपात्र कर्मचाऱ्यास पदोन्नतीने नियुक्त केल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी नगरपरिषद यांचेवर राहिल, व अशा प्रकरणी संबंधित अधिका-यावर चौकशी करून जबाबदारी निश्चित करण्यात येईल व कायदेशील कार्यवाही करण्यात येईल.

१८) नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवरील पदे पदोन्नतीने भरतेवेळी शासनाने वेळोवेळी सुधारीत केलेले आदेशाचे पालन करावे.

नवीन पद भरतीबाबतची कार्यवाही

१९) राज्यातील सर्व नगरपरिषदांतील अनुकंपा तत्वावरील पदे व सफाई कामगारांची पदे वित्त विभागातील अतिरिक्त संवर्ग कक्षातून भरण्याची अट वगळण्यात आली आहे. (संदर्भ शासन नगर विकास विभाग पत्र क्र. मागास २२२००२/५१०/प्र.क्र.५३/२००२/ नवि-६, दि. २७.सप्टेंबर, २००२)

लाड कमिटीच्या शिफारशीनुसार (वारसा पद्धत)

२०) लाड कमिटी शिफारशीनुसार वारस पद्धतीने नियुक्ती देण्याबाबत होते. तथापि याबाबत शासनाच्या सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाकडून स्वतंत्र निर्देश स्वतंत्रपणे दिले जात असल्याने लाड कमिटीच्या शिफारशीच्या अंमलबजावणीत संभ्रम होऊ नये विसंगती टाळण्यासाठी सामाजिक न्याय व विशेष सहाय्य विभागाच्या निर्देशाचे पालन करूनच यापुढे नियुक्त्या देण्याचे निर्देश संचालनालयाने दिले आहेत. (संदर्भ :- यापुर्वीचे सर्व परिपत्रक अधिक्रमित करून परिपत्रक क्रमांक नपप्रसं/२०२३/शासन निर्णय/सा.न्या.व वि.स./लाड कमिटी/परिपत्रक/का-१२/४६२७ दि.२४-०८-२०२३ रोजी निर्गमित केले आहे.)

अनुकंपा पद्धत

२१) सामान्य प्रशासन विभागाच्या शासन क्र. अंकंपा १२१७/प्र.क्र. १०२/आठ दिनांक २१ सप्टेंबर २०१७ अन्वये अनुकंपा तत्वावर शासन सेवेत नियुक्ती देण्यासंदर्भात निर्गमित करण्यात आलेल्या शासन निर्णय आणि परिपत्रक यांचे एकत्रीकरण करण्यात आले आहे. तसेच नगरविकास विभागाचा शासन निर्णय क्र.एमसीओ-२०१९/प्र.कर.११७/नवि-१४ दिनांक ११.०७.१९ ने महाराष्ट्र राज्यातील महानगरपालिका / नगरपरिषदा/ नगरपंचायती मधील पात्र अधिकारी/कर्मचार्यांच्या वारसाना अनुकंपा नियुक्ती योजनेसंदर्भातील सुधारित शासन निर्णय लागू करण्यात आला आहे. तसेच शासन परिपत्रक सामान्य प्रशासन विभाग क्र.अंकंप-१२२०/प्र.क्र.१६७/का-८ दिनांक ६ जानेवारी २०२१ नुसार अनुकंपा प्रतीक्षासूचीतील जेष्ठतेनुसार नियुक्ती देणेबाबत परिपत्रक निर्गमित केले आहे. शासन निर्णय क्र.एम सी ओ-२०१७/प्र.क्र २२(भाग-१) नवि १४ दिनांक २५ एप्रिल २०२२ प्रमाणे ग्रामपंचायतचे नगरपरिषद/नगरपंचायत मध्ये रुपांतर झालेल्या ठिकाणी पात्र कर्मचाऱ्यांबाबत अनुकंपा तत्वानुसार कार्यवाही करावी. तसेच यामध्ये शासन वेळोवेळी जे बदल करेल ते यापुढे जसेची तसे लागू राहतील.

सरळसेवेच्या नियुक्ती

२२) सरळसेवेने भरती प्रक्रिया करण्यापूर्वी वरीलप्रमाणे भरती प्रक्रिया पार पाडल्यानंतर शिल्लक रिक्त पदे सरळसेवेने भरण्यात यावीत. मात्र काही ठिकाणी ग्रामपंचायत कर्मचाऱ्यांच्या समावेशनाची प्रक्रिया सुरु अथवा प्रलंबित असल्यास त्या संख्येइतकी व त्या संवर्गातील पदे कमी करून उर्वरित पदे सरळ सेवा भरतीसाठी विचारात घ्यावीत.

२३) नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवरील रिक्त पदे शासनाने वेळोवेळी विहित केलेल्या कार्य पद्धतीनुसार वर्ग-३ ची रिक्त पदे जिल्हा निवड समितीमार्फत शिफारस केलेल्या पात्र उमेदवारामधून भरावयाची आहेत.

२४) वर्ग - ४ पदाच्या बाबतीत नगरपरिषद अधिनियमाच्या कलम ७६(२) अन्वये राज्य शासनाच्या सेवेतील चतुर्थ वर्ग पदांच्या समतुल्य पदांच्या बाबतीत अर्हता, वेतन, भत्ते, व इतर सेवा शर्ती तसेच सेवाप्रवेशाच्या पद्धती याबाबतीत नगर परिषदेकडून करण्यात आलेल्या उपविधीद्वारा निर्धारित करण्यात आल्याप्रमाणे भरावीत. उपविधी मंजूर होईपर्यंत शासनाच्या समतुल्य पदांच्या पदभरती विषयक नियमांचे पालन करण्यात यावे. त्याच प्रमाणे मंजूर आकृतीबंधातील पदासाठीच्या भरतीसाठी समाविष्ट असलेल्या अर्हता विषय अटी व शर्तीचे काटेकोर पालन करावे असे नमूद करण्यात यावे.

२५) गट क ची रिक्त पदे सरळसेवेने भरतांना 100% लेखी परीक्षा अन्वये शासनाच्या वेळोवेळीच्या निर्देशानुसार किमान शैक्षणिक पात्रतेनुसार उत्तीर्ण होवून आवश्यक गुणवत्ता प्राप्त करणेच्या अनुषंगाने उमेदवारांकरिता गुणांकण आधारित भरती प्रक्रिया राबविणे बंधनकारक आहे. अथवा किमान शैक्षणिक पात्रतेच्या इयत्तेत/परीक्षेत उमेदवारांना मिळालेल्या गुणांसाठी भरतीची प्रक्रिया करणे बंधनकारक आहे.

२६) गट ड पदावरील सरळसेवेने नियुक्त्य करतांना 100% लेखी अथवा किमान शैक्षणिक पात्रतेच्या इयत्तेत/परीक्षेत उमेदवारांना मिळालेल्या गुणांद्वारे शासनाच्या वेळोवेळीच्या निर्देशानुसार भरतीची प्रक्रिया करणे बंधनकारक आहे.

२७) गट क मधील (वाहनचालक वगळून) सरळसेवेने नियुक्त केलेल्या व्यक्तीकडे शासनाच्या माहिती तंत्रज्ञान संचालनालयाने वेळोवेळी विहित केलेले संगणक हाताळणी/ वापराबाबतचे आवश्यक ज्ञान असलेले प्रमाणपत्र बंधनकारक आहे. (संदर्भ : शासन सामान्य प्रशासन अधिसूचना क्र.सेप्रनि १०९८/प्र.क्र.७/९८/९२/दि २५ जानेवारी, १९९१).

२८) सरळसेवेने करावयाच्या नियुक्तीसाठी लहान कुटुंबाची अतिरिक्त अट लागू केली आहे. (शासन सामान्य प्रशासन विभाग अधिसूचना क्र.एसआरव्ही-२०००/प्र.क्र.१७/१२.दि.१ जुलै २००५) नियुक्ती प्राधिकाऱ्याने विहित केलेल्या नमुन्यामध्ये लहान कुटुंबाबाबतचे प्रतिज्ञापत्र संबंधित उमेदवाराकडून घेण्यांत यावे.

रोजंदारी / हंगामी / मानधन/ कंत्राटी व प्रतिनियुक्तीवरील नियुक्त्या

२९) हंगामी व रोजंदारीवर नियुक्ती करण्यात येऊ नये असे शासनाने धोरण आहे. नगरपरिषदेने त्यांच्या आस्थापनेवरील पदनिर्मितीच्या सुधारित आकृतीबंधास या संचालनालयाने मान्यता दिल्यानंतर नगरपरिषदेस जिल्हाधिकारी किंवा विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक यांच्या मान्यतेने नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर इतर कोणतेही पद तात्पुरते/ हंगामी/ अंशकालीन/ रोजंदारीवर मंजूर करता येणार नाही.

३०) या संचालनालयाचे स्थायी निदेश क्रं. 19 अन्वये अभिकर्ता नेमण्यासाठी निविदा मागविणे व संविदा करणे याबाबतच्या सर्वसमावेशक मार्गदर्शक सूचना देण्यात आलेल्या आहेत. त्याचे काटेकोरपणे पालन करणे नगरपरिषदेवर बंधनकारक आहे.

३१) महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरे अधिनियम १९६५ चे कलम ५८(२) (क) (१) नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवरील वर्ग-३ वर्ग-४ च्या त्याचप्रमाणे रोजंदारी, मानधनावरील, कंत्राटी पद्धतीने नियुक्ती देण्याचे अधिकार नगरपरिषद अध्यक्षांना नाहीत. त्यामुळे रोजंदारीवर, मानधनावर, किंवा नियमित पदावर अध्यक्ष नियुक्ती देऊ शकत नाहीत व अशा नियुक्त्या अध्यक्षांना करता येणार नाहीत. तथापि अशा स्वरूपाच्या अध्यक्षांनी नियुक्ती केल्यास मुख्याधिकाऱ्यांनी तात्काळ ही बाब महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरे अधिनियम १९६५ चे कलम ५५ अन्वये कार्यवाहीसाठी जिल्हाधिकारी यांचे निदर्शनास आणावे व अशा नियमबाह्य नियुक्त्या केलेल्या कर्मचाऱ्यांचे मुख्याधिकारी यांनी वेतन अदा करू नये.

३२) नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवर जर पद मंजूर नसेल तर प्रतिनियुक्तीवरील अधिकाऱ्याची नियुक्ती नगरपरिषदेस करता येणार नाही. फक्त मंजूर रिक्त पदावर संबंधित अधिकाऱ्याच्या नियुक्ती प्राधिकरणाची मंजूरी घेऊन प्रतिनियुक्ती देता येईल. संबंधित अधिकाऱ्याच्या नियुक्ती प्राधिकरणाची मंजूरी मिळाल्यानंतर एका जिल्ह्यातील प्रतिनियुक्तीसाठी जिल्हाधिकारी हे सक्षम प्राधिकारी असतील. एका विभागातील परंतु वेगळ्या जिल्ह्यातील प्रतिनियुक्तीसाठी प्रादेशिक संचालक हे सक्षम प्राधिकारी असतील. एका विभागातून दुसऱ्या विभागातील प्रतिनियुक्तीसाठी संचालक, नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय हे सक्षम प्राधिकारी असतील.

पदांच्या आरक्षणाबाबत

३३) नगरपरिषद आस्थापना पदभरतीमधील पदांच्या सामाजिक आरक्षण (उभे आरक्षण) व विशेष आरक्षणे (समांतर आरक्षणे) बाबतीत शासनाने वेळोवेळी प्रचलित / सुधारीत केलेले आदेश लागू राहतील. तसेच नगरपरिषद आस्थापना पदांच्या पदभरतीमधील वयोमर्यादेबाबत शासनाने वेळोवेळी सुधारीत केलेले आदेश लागू राहतील. शैक्षणिक अर्हता व वेतनश्रेणी व भरतीची कार्यपद्धत/ प्रमाण हे नगरपरिषदेच्या आस्थापनेवरील पदांच्या सुधारित आकृतीबंधाच्या आदेशामध्ये विहित केल्याप्रमाणे असेल.

आदेशाचे पालन न केल्यास करावयाची कार्यवाही

३४) शासनाने विहित केलेल्या कार्यपद्धती व्यतिरिक्त तसेच उपरोक्त नमूद केलेल्या कार्यपद्धती व्यतिरिक्त अन्य नियमबाह्य रितीने अपात्र असलेला कर्मचारी नियुक्त केल्यास तसेच रोजंदारी / हंगामी / खाडा बदली / कंत्राटी / मानधन वर कर्मचारी नियुक्ती केल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी व अशा प्रकरणी चौकशी करून संबंधितावर जबाबदारी निश्चित करून बेकायदेशीर नियुक्तीच्या वेतनावर झालेला खर्च महाराष्ट्र नगरपरिषदा, नगरपंचायती व औद्योगिक नगरी अधिनियम, १९६५ चे कलम ९६ मधील तरतुदीनुसार करण्यात येईल.

३५) ज्यावेळी शासनाचे वेळोवेळीचे आदेश व हे आदेश यात विसंगती किंवा संभ्रम निर्माण होईल त्यावेळी संचालनालयाचे मार्गदर्शन घेवून कार्यवाही करावी. संचालनालयाचे मार्गदर्शन प्राप्त होई पर्यंत दोन्ही तरतुदीपैकी कठोरतम तरतूद वापरून कार्यवाही चालू ठेवावी.

अडचणी दूर करण्याची शक्ती

३६) या आदेशाच्या अंमलात आणण्याच्या कामात जर काही अडचण उदभवली तर त्या प्रसंगी जरूर असेल त्याप्रमाणे ती अडचण दूर करण्यासाठी संचालकांचे आदेश अंतिम राहतील.

३७) उक्त आदेशाचे वाचन नगरपरिषदेच्या सर्वसाधारण सभेत करण्यात येवून तशी नोंद कार्यवृत्तांत घेण्यात यावी.

(मनोज रानडे भा.प्र.से)

आयुक्त तथा संचालक

नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, मुंबई

प्रत माहितीसाठी अग्रेषित :

- १) मा. प्रधान सचिव (२), नगर विकास विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- २) विभागीय आयुक्त तथा प्रादेशिक संचालक, नगरपरिषद प्रशासन, विभागीय आयुक्त कार्यालये (सर्व).

- ३) संचालक, स्थानिक निधी लेखापरीक्षा , महाराष्ट्र राज्य, कोकण भवन, नवी मुंबई.
- ४) सह संचालक, स्थानिक निधी लेखा परीक्षा,सर्व विभाग.
- ५) नगरपरिषद प्रशासन संचालनालय, नवी मुंबई (सर्व कार्यासन).
- ६) निवड नस्ती.

प्रति,

- १) जिल्हाधिकारी, जिल्हाधिकारी कार्यालये (सर्व).
- २) अध्यक्ष /प्रशासक, नगरपरिषद / नगरपंचायत (सर्व).
- ३) मुख्याधिकारी, नगरपरिषद / नगरपंचायत (सर्व).